

LBRIS

We know
books

Ioan Slavici

Povești pentru copii

Ilustrații: Șerban Andreescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SLAVICI, IOAN

Povești pentru copii / Ioan Slavici ; il.: Șerban Andreescu. - București :

Didactica Publishing House, 2022

ISBN 978-606-048-532-2

I. Andreescu, Șerban (il.)

821.135.1

Toate drepturile sunt rezervate. Orice reproducere, fie ea și parțială, indiferent de procedeul prin care se realizează, este interzisă în lipsa acordului scris din partea editurii.

© 2022, Editura Didactica Publishing House

Toate drepturile rezervate pentru România

Adresa: Splaiul Unirii nr. 16,

Clădirea Muntenia Business Center, etaj 5, cam. 506, București

ISBN: 978-606-048-532-2

Editor coordonator: Florentina Ion

Ilustrații: Șerban Andreescu

Redactor: Alina Perțea

Corector: Eugenia Oprea

DTP: Creative Publishing

Pentru informații și comenzi, vă rugăm să ne contactați la:

Tel./fax: +40-21-410.88.18; +40-21-410.88.10;

e-mail: office@edituradph.ro

www.edituradph.ro

Cuprins

Păcală în satul lui	7
Boierul și Păcală.....	31
Spaima zmeilor	33
Florița din codru	45
Zâna Zorilor	76
Limir-împărat	133
Doi feți cu stea în frunte	167
Ioan Slavici	183

Păcală în satul lui

se urâse și lui Păcală să tot umble rătăcit prin lume, așa fără de nicio treabă, numai ca să încurce trebile altora și să râdă de prostia oamenilor. Se hotărî dar să se facă și el om așezat, ca toți oamenii de treabă, să-și întemeieze casa lui, să-și agonisească o moșioară – vorbă scurtă –, să se astâmpere odată.

Și, fiindcă românul zice că nu e nișăieri mai bine ca în satul lui, Păcală se întoarse și el în satul lui și începu cum încep toți oamenii care n-au nimic, adică făcu ce făcu de-și agonisi o vițelușă și o trimise la pășune în izlazul satului.

Căci așa se face averea. Păscând, vițelușa se face vițea, vițeaua se face juncă, junca se face vacă, vaca fată, iar vaca cu vițelul o vinzi ca din prețel ei să cumperi șapte vițelușe și să le trimiți și pe ele la pășune în izlazul satului.

De ce e oare izlazul izlaz, dacă nu pentru ca să-l pască vițelușele oamenilor?

Păștea dar vițelușa lui Păcală, păștea, și cu cât mai mult păștea, cu atâta mai vârtos creștea, încât nu era în tot satul vițea care s-o întrecă, iar când ajunse și ea vițea, nici juncile nu se puteau potrivi cu ea.

— Măi – ziceau vecinele lui Păcală –, ce lucru să mai fie și ăsta? Vițeaua asta le întrece pe toate! Ce-i va fi dând oare să mănânce? Ce soi o fi de crește așa de frumos?

Nu era nici soiul vreun soi deosebit, nici hrana mai de-a cătarea¹; vițeaua era însă vițeaua lui Păcală, iar Păcală își căuta de treabă, n-avea vreme s-o mai păzească și să nu rupă câteodată și din holdele oamenilor.

Ajungând junincă, vițeaua lui Păcală se făcu stăpână pe întregul hotar. Umbla și ea cum umblase și stăpânul ei mai-nainte de a se fi astâmpărat, și unde n-o căutai, acolo dedeai de ea, mai prin lanul de grâu, mai prin porumbiște, mai știe bunul Dumnezeu pe unde.

Iară Păcală li se plângea oamenilor că prea i s-a făcut răzleață juninca și că are treabă și nu poate umbla după ea.

Nu-i vorbă, oamenii s-ar fi plâns și ei, dar nu mai aveau cui să i se plângă, când Păcală îi lua pe dinainte și li se plângea de te prindea mila de el.

Când văzură dar că juninca lui Păcală în curând are să fie vacă, oamenii se puseră pe gânduri. Știau ei cum au să urmeze lucrurile mai departe. Vedeau parcă cele șapte vițelușe cum se fac vițele, juninci, cum ajung în cele din urmă vaci și ele, și cum le vinde Păcală și pe ele și se întoarce de la târg cu o spuză² de vițelușe, toate flămânde, toate pornite din fire să se facă vițele, juninci și vaci în cele din urmă.

— Măi! strigară ei, ăsta ne mănâncă și urechile din cap cu vițelușa lui, ne seacă, ne face întregul hotar bătătură.

Dar ce puteau să-i facă lui Păcală? El nu era de vină și avea treabă, nu putea să-și piardă vara umblând după coada junincei.

Se sfătuiră dar între dânșii și iar se sfătuiră, se tot sfătuiră, până ce n-ajunseră a se dumeri că toată carnea pe care a pus-o vițelușa ca să se facă vițea și din vițea junincă e carne adunată din nutrețul de pe hotarul lor, adică, după toată dreptatea, carne din care ar fi fost să fie a lor și numai pielea e a lui Păcală, fiindcă pielea avuse juninca și când venise ca vițelușă în sat.

Dumeriți odată astfel, tăiară juninca, îi luară carnea și o mâncară, iară pielea o aruncară peste gard în curtea lui Păcală.

Nu-i vorbă, a fost cam scurtă socoteala aceasta, dar în satul lui Păcală multe se întâmplă.

Păcală – de! Ce să facă!

¹ De-a cătarea – deosebită.

² Spuză – multime.

LIBRIS | We know books

Dacă ar fi voit, ar fi găsit el ac pentru cojocul sătenilor; el însă nu voia. Avea tragere de inimă pentru oamenii din satul lui. Nu! Pe oamenii din satul lui nu putea el să-i încurce, cum i-ar fi încurcat – a bunăoară – pe oamenii din satul lui Tândală.

Întinse dar pielea să se usuce, iar după ce se uscă, o luă în vârf de băț și plecă cu ea la târg, ca s-o vândă.

Așa ajunsese Păcală iar pe drumuri. Se duse și tot se duse mereu, de dimineață până la prânz și de la prânz până seara. Când era pe înserate, el se opri într-un sat de la marginea drumului și se uită împrejurul său, ca să-și găsească vreo casă la care să măie, vreo văduvă ori vreo femeie al cărei bărbat nu-i acasă.

Nu poate, că – Doamne ferește! – ce, dar Păcală, ca om umblat prin lume, știa că sunt fricoase femeile, li se urăște așa singure, și sunt bucuroase de oaspeți, numai ca să știe că e peste noapte picior de om la casa lor.

Și găsi Păcală chiar mai la marginea satului o femeie, al cărei bărbat se dusesese la pădure să aducă lemne. Nu-i vorbă, muierea îi spunea mereu că teacă, că pungă³, că nu-i este bărbatul acasă, că ce va zice lumea; Păcală ținea și el să rămână așa într-un unghi al casei, într-un șopron, în pridvor, unde o fi, numai ca să nu fie casa pustie. N-avu biata muiere încotro, trebuia să-l primească, dar îi și spuse să se culce și să doarmă, c-o fi ostenit de drum, sărmanul de el!

³ (Ba) că-i teacă, (ba) că-i pungă – (expresie) se spune când cineva se codește să facă un lucru, invocând pretexte neserioase (n.red.).

— Ce-o să mai fie și asta?! grăi Păcală.

El știa că muierele sunt și vorbărețe, și doritoare de a le ști toate câte sunt în cer și pe pământ, iar muierea aceasta nici nu-i povestea nimic, nici nu-l întreba de unde vine, cum a umblat, ce-a mai făcut, ce mai știe... Aici trebuia dar să fie ceva la mijloc, și Păcală, în loc de a adormi, trăgea când cu ochiul drept, când cu cel stâng, ca să vadă cele ce se petrec în casă și împrejurul casei.

Nici nu se înseră bine, și muierea începu să fiarbă, să frigă, să coacă, să gătească fel de fel de mâncări, și plăcinte, și un purcel fript, și o coastă opărită cu varză călită. Și apoi rachiuri, și apoi vinuri. Ospăț, nu alta!

N-ar fi fost Păcală om pățit dacă n-ar fi știut că toate aceste nu pentru bărbatul ei le făcea muierea cea harnică, fiindcă mai era și ea gătită ca de nuntă.

Nici nu le făcea pentru bărbatul ei, ci pentru vornicul satului, pe care-l aștepta nevasta cum își așteaptă fetele mari pețitorii, ieșind mereu în ușă și în porțiță, ca să vadă dacă vine, dacă nu mai vine, dacă întârzie, dacă sosește.

Nu care cumva să creadă cineva că – Doamne ferește ce! Nu! Ci fiindcă vornicul era cel mai de frunte om din sat și nu putea să-l primească la casa ei ca pe orișicine, iar peste zi vornicul, om cu multe treburi, nu putuse să vie, ci le făcea cinstea acum – mai pe seară.

Alt nimic nu era la mijloc, Doamne ferește! Era gata nevasta cu toate: purcelul era frumos și rumen

de-ți pocnea șoricul în dinți, costițele erau opărite, varza era călită, plăcintele abureau, rachiul era așezat pe masă, vinul stătea în apă rece, nu mai lipsea decât dumnealui, vornicul. Numai vornicul lipsea, când deodată – să te miri, nu alta! – se întoarse bărbatul. I se frânsese, sârmanul de el, o osie în drum, și nu-i rămăsese decât să se întoarcă, să pună altă osie la car și să plece mâine din nou la pădure.

Muierea bună și credincioasă își cunoaște bărbatul după mers, din tușite și strănuturi, ba chiar și din pocnetul biciului, iar nevasta la care își luase Păcală conac⁴ era și ea muiere bună și credincioasă. Ea își cunoscuse bărbatul din scârțâitul roatelor de la car, iar scârțâitul roatelor se auzea de departe, destul de departe pentru ca o muiere harnică precum era dânsa să-și rânduiască treburile.

Ea luă purcelul cel frumos și rumen și-l ascunse iute după cuptor, luă plăcinta și o puse iute-iute pe cuptor, luă costițele cu varză călită și le vârî în cuptor, mai vârî tot iute-iute și rachiul sub perina de la căpătâiul patului, iar vinul sub pat, și pe când carul cu boii intrară în curte, toate erau în cea mai bună rânduială.

Nu poate că Doamne ferește ce! – dar de!, tot era mai bine să nu afle bărbatul.

Văzându-se acasă, bărbatul, ca tot omul păgubaș, începu să se plângă; nevasta, ca toată muierea bună și credincioasă, îl mângâia cu vorbe bune, iar Păcală, ca tot omul cumsecade, ieși și el din

⁴ Conac – aici cu sensul de adăpost, gazdă.

unghiul lui, ca să-i spună stăpânului de casă că e și el aici, să-i ceară iertare că a îndrăznit și să-l mai roage și pe el de conac.

— Fă, muiere, grăi bărbatul după ce se mai încălzi în cuibul lui, mie mi-e foame; n-ai tu ceva demâncare?

De! Ce să-i faci? Omul flămânzește la drum. Nu-i vorbă, mai era în traistă merindea pe care o luase la drum; dar acasă la el omul nu mănâncă bucuros merindea cu care se întoarce din drum.

— Vai, săraca de mine! răspunse nevasta, dar de unde să am? Eram să te aștept mâine. O să-ți fac însă o mămliguță bună, ca s-o mănânci cu o zămuță de usturoi.

— Mămăliguță să fie! grăi bărbatul.

Când e flămând, omul se bucură și de mămliguță. Om umblat prin lume, Păcală știa că o să-l poftască și pe el la cină, ca să mai steie de vorbă, și nici că-i părea rău lui Păcală, fiindcă tot drumeț era și el, tot flămând – ca orișice om sosit din drum.

Și cum stăteau de vorbă în vreme ce nevasta gătea mămliguța, Păcală, care nu era cap sec, se gândea mereu cum să facă el ca să nu mănânce mămligă, ci purcel fript, frumos și rumen de-ți pocnește șoricul în dinți, costițe cu varză călită și plăcinte de cele bune; cum ar face ca să bea o gură de rachi și să guste măcar o dată din vinul cel vechi.

El se încruntă odată și trase cam pe furiș cu bățul în piele. Și lasă pe Păcală, că nu e nici el de ieri, de alaltăieri! Simțise odată mirosul – și grija lui mai departe...

Ca om drumet, își ținea bățul la îndemână, iar pielea cea de junincă, marfa lui, toată averea lui, îi era la picioare.

Bărbatul se cam mira că ce va fi având cu pielea, dar nu zise nimic. Al lui era bățul, a lui era pielea; treaba lui era ce făcea cu ele.

Peste câțva timp, Păcală iar trase una cu bățul, ba mai se și răsti la piele:

— Ține-ți gura, sluto!

Bărbatul iar tăcu.

Păcală dete de a treia oară, și acum se răsti și mai rău.

— Ce ai cu pielea aceea? întrebă omul nostru.

Păcală mai dete din umăr, mai se codi, mai se rugă de iertare că nu poate să spună.

— Apoi, grăi el cam cu anevioie în cele din urmă, piele-ar fi de piele, dar, așa cum o vezi, nu e piele, ci proroc, care știe toate cele neștiute și vrea mereu să spună lucruri de nespus.

— Și ce vrea să spună? întrebă mirat bărbatul.

— Uite! grăi Păcală, și puse urechea la piele. Mare minune! Zice să cauți la căpătâiul patului, c-o să găsești rachiu.

Bărbatul căută și găsi.

— Mare minune! Cine l-o fi pus oare?

— E taină!... răspunse Păcală, asta nu se poate ști.

— Și ce mai zice prorocul?

— Să cauți după cuptor, că vei găsi un purcel fript, zise Păcală, după ce puse iar urechea la piele.

